

ISAAC ALBENİZ'İN ASTURIAS BAŞLIKLİ SOLO PİYANO ESERİNİN GİTAR TRANSKRİPSİYONLARINDA DÖNEMSEL VE STİLİSTLİK FARKLILIKLAR¹

Kerim ALTINÖRS

Yıldız Teknik Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Müzik ve Sahne Sanatları Doktora Programı, kerimaltinors@gmail.com, ORCID: 0000-0001-5050-7609

C. Bülent ERGÜDEN

Dr. Öğretim Üyesi, Yıldız Teknik Üniversitesi, Sanat ve Tasarım Fakültesi, bulenterguden@hotmail.com, ORCID: 0000-0002-5717-0620

Altınörs, Kerim ve Ergüden, Bülent. "Isaac Albeniz'in Asturias Başlıklı Solo Pişano Eserinin Gitar Transkripsiyonlarında Dönemsel ve Stilistik Farklılıklar". idil, 92 (2022 Nisan): s. 511-531. doi: 10.7816/idil-11-94-05

ÖZ

Bu çalışmada Isaac Albeniz'in klasik gitar repertuarında önemli yeri olan solo pişano eserlerinden Asturias'ın, Romantik ve Modern gitaristlerin farklı bakış açılarıyla yaptığı transkripsiyonlar karşılaştırmalı olarak incelenmiştir. Leyenda ve Prelude olarak da bilinen bu eser transkripsiyon olmakla birlikte klasik gitar repertuarında transkripsiyonu en çok yapılan ve çalınan eserlerden biridir. Her ne kadar en çok çalınan ve bilinen Asturias transkripsiyonu Romantik Tarrega ekolü temsilcilerinden Andres Segovia'ya ait olsa da ilk transkripsiyon gitarist-besteci Severino Garcia Fortea tarafından yapılmıştır. Çalışmada 19. yüzyılda transkripsiyon geleneği ve günümüze dek farklılaşan bakış açıları dönemsel ve stilistik olarak ele alınmıştır. Romantik Tarrega performans anlayışı sonrası gitarda Julian Bream ve John Williams ile kırılan, "tarihsel farkındalıklı performans" anlayışını da temel alan Modern performans anlayışının öne çıktığı dönemde farklı anlayışla çok sayıda transkripsiyon yapılmıştır. Romantik anlayışı benimseyen gitaristlerin besteci-gitarist özellikleri ve subjektif yorum anlayışlarının aksine Modern anlayışta besteciye, stile daha sadık çalım anlayışı, teknik ve duate anlayışlarındaki farklı yönelişler ön planda tutulmuştur. Çalışmadaki transkripsiyonlar bu özellikler kullanılarak karşılaştırmalı analiz yöntemi ile incelenmiştir. Analizlerde orijinal pişano notası da dikkate alınmış, transkripsiyonlardaki nota değişiklikleri, dinamikler, metrik değer farklılıkları, artikülasyon ve uygulanan farklı teknikler ölçüt olarak kullanılmıştır. Romantik dönem gitaristleri Severino Garcia Fortea, Andres Segovia, Modern dönemden ise David Russell, Margarita Escarpa, Manuel Barrueco transkripsiyonları örnek olarak seçilmiştir. Yapılan çalışmanın sonucunda gitarda Asturias yorumlarında ve transkripsiyonlarında gitaristlere yeni perspektifler açacağı öngörülmüştür.

Anahtar Kelimeler: Isaac Albeniz, gitar transkripsiyonu, romantik performans, modern performans

Makale Bilgisi:

Geliş: 19 Ocak 2022

Düzeltilme: 28 Mart 2022

Kabul: 18 Nisan 2022

© 2022 idil. Bu makale Creative Commons Attribution (CC BY-NC-ND) 4.0 lisansı ile yayımlanmaktadır.

¹Bu makale, ikinci yazarın danışmanlığında, birinci yazarın doktora tezinden üretilmiş olup çalışmanın bir bölümü Çevrimiçi Karadeniz 8. Uluslararası Sosyal Bilimler Kongresi'nde sözlü bildirisi olarak sunulmuştur.

Giriş

Bu çalışmada Albeniz'in Asturias eserinin Romantik ve Modern bakış açılarıyla yapılan klasik gitar transkripsiyonları araştırılacaktır. Isaac Albeniz tarafından 1890'da piyano için yazılan, diğer isimleri Leyenda ve Prelude olan, Albeniz'in ölümünden sonra ise Asturias olarak değiştirilen eser, "Chants d'Espagne" (İspanya Şarkıları) süitindeki sol minör tonda ve yaklaşık altı dakikalık giriş parçasıdır. Andres Segovia'nın yapmış olduğu gitar transkripsiyonu ile birlikte gitar repertuarının bilinen ve çalınan eserlerinden biri haline gelmiştir. Tarrega ekolünü benimseyen gitaristlerden Severino Garcia Fortea 1920 başında, Domingo Prat Kasım 1920'de, Segovia'nın ise bilinen transkripsiyonun yayımlanması 1954 yılında olmuştur. Tarrega Romantizmini benimseyen gitaristlerden günümüze birçok Asturias transkripsiyonu yapılmıştır. Bu transkripsiyonlarda önemli bakış açısı değişiklikleriyle beraber ciddi farklılıklar oluşmuştur. Bu farklılıklar bakış açıları dahilinde araştırılacak, tespit edilerek sınıflandırılacaktır. Öncesinde ise Albeniz'in müziğinin stilistik özellikleri incelenecek, Asturias'ın ilk edisyonları, yapılmış olan transkripsiyonlar belirlenmiş olan ölçütler dahilinde sınıflandırılacaktır.

Albeniz transkripsiyonları yapan Tarrega, Llobett gibi isimler Albeniz'in övgüsünü kazanmış olsa da transkripsiyon süreci devam eden bir süreç olduğu için bugüne dek incelenmeli, ölçütler belirlenmelidir. Farklı gitaristlerin değişen bakış açıları transkripsiyonları etkilemeye devam etmektedir. Hatta bazı gitaristler süreç içinde bakış açıları değiştiği için önceden yaptığı transkripsiyonları farklı bir şekilde yeniden yayımlamaktadır. 1981 yılında yaptığı Albeniz transkripsiyonlarını 2018 yılında yeni anlayışıyla tekrar yayımlayan gitarist Manuel Barrueco bu değişikliğe örnek verilebilir.

Albeniz'in Müziğindeki Stilistik Özellikler

Linton E. Powell, "İspanyol Piyano Müziği Tarihi" isimli kitabında "İspanyol ulusal müziğinin duygusu gitar tekniğine dayalıdır" diye belirtir. (Chase, 1940: 43'ten aktaran Powell, 2019: 4. bölüm) İspanyol piyano repertuarının dikkat çekici özelliklerinden biri olan gitar sesinin taklit edilmesine Enrique Granados'un 12 İspanyol Dansı'ndan beş numaralı eseri ve Albeniz'in Asturias eseri önemli örneklerdendir. Clark, Asturias başlıklı eserin İspanya'nın kuzeyinde bir bölge olan Asturias halk müziği ile ilgisi olmadığını, bağlantının Endülüs flamenkosu ile olduğunu anlamının önemini vurgular. (Clark, 2015: 40) Gitar, İspanyol halk geleneklerinin çoğunda önemli rol oynamaktadır.

Chase'nin "İspanyol Müziği" başlıklı kitabında şöyle yazar:

Albeniz, eserlerinde gitarı model olarak kullanmış, İspanyol karakterini stilize etmiş ve büyüleyici bir hikâye veya bir yerin canlı resmini çizer gibi bir izlenim bırakmıştır. Fakat bunu her zaman kendi romantikleştirilmiş tarzını ortaya koyarak ve kullandığı öğeleri direkt olarak müziğine koymadan doğaçlama gibi izlenimler bırakmıştır. (Chase, 1960: 155)

Yaşantısının büyük kısmını anavatanından uzak yaşaması ve 19. yüzyıldaki Alman kültürünün baskınlığı, ulusalcı yaklaşımının güçlenmesine neden olan öğelerdendir. (Wolff, 1997: 3) Albeniz eserlerinde İspanyol halk şarkılarını direkt olarak anlatmasa da İspanya'nın güney bölgesi Endülüs'ün Mağribi kültürü ve orada çok etkin olan flamenko şarkılarından, danslarından ilham aldığı bilinmektedir. Albeniz'in müziğindeki stilistik özellikler ise genel olarak şunlardır:

1. İspanya'nın farklı bölgelerinden çeşitli dans ritimleri
2. Derin şarkı ve derin şarkı söylemek anlamına gelen *cante jondonun* kullanımı (genellikle ölüm, ıstırap veya din temalarını içeren flamenko ve İspanyol çingene şarkılarının en ciddi ve etkileyici halidir)
3. Egzotik gam kullanımda en çok *frigyen* modunu kullanmıştır. Aynı zamanda *aeolian* ve *miksolidyan* modlarını da kullanmıştır. Bu modlar gitara çok uyan modlardandır.
4. Gitarın sesinin ve çalım tekniklerinin eserlerine yansması
5. Empresyonizm etkisi
6. *Rasgueado* benzeri güçlü akorlar

Asturias'ın Stilistik Özellikleri

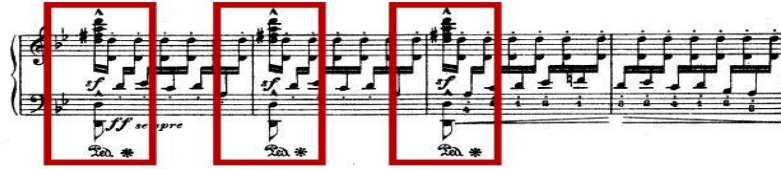
Asturias flamenko müziğinde de kullanılan A-B-A şarkı formunda yazılmıştır. Ayrıca sonunda bir *coda* (bitiriş) bölümü vardır. A bölümünde yoğun bir doku kullanırken B bölümünde ağır şarkı niteliğinde kontrast bir bölüm yer almaktadır.

A bölümünde Albeniz gitar tınısına, *staccatolar* ve onaltılık notalar ile yaklaşmıştır. Piyano edisyonunda belirtilen *staccatolar*, gitarın *tirando* tekniği ile hızlı çalınan ve çabuk sünen sesiyle benzerlik göstermektedir. Sonraki bölümlerde ölçü başlarında kullandığı *fortissimo* akorlar ise İspanyol gitarında kullanılan karakteristik *rasgueado* tekniğini çağrıştırmaktadır. (Abendroth, 1990: 13, 14) İspanya'nın egzotik özelliklerinden ve halk şarkılarından gelen *frigyan* modun kullanımı Asturias'ın birinci bölümdeki melodisinde gözlemlenmektedir. Abendroth'un tezinde, Güney İspanya halk müziğinde kullanılan küçük

aralıklı ve altı notayı geçmeyen ezgilerin karakteristiğinin de eserin ilk temasındaki melodi partisinde görüldüğünü belirtir. (Abendroth, 1990: 15)

Nota 1: Güney İspanya halk müziğindeki yakın aralıklı altı notalı melodi ve *staccato* örneği

Nota 2: *Rasgueado* benzeri *fortissimo* akor örneği

Clark ise girişte kullanılan *staccato* seslerin, çekerek çalınan gitar tellerine benzerken, bir flamenko dansçısının ayak vuruşlarıyla eşlik ettiğini ve topuk vuruşlarıyla çıkartılan *tacneo* sesini taklit ettiğini belirtir (Clark, 1999: 98).

Eserin *più lento* olan B bölümü ise daha serbest ve flamenko müziğinde *copla* denilen şiirsel şarkı, halk şarkısı anlamını taşıyan, kültürel karışımının doğaçlama solo şarkısı olan *cante jondoyu* çağrıştırmaktadır. İspanya tarihinde önemli yeri olan İslam'ın İber Yarımadası'ndaki hâkimiyeti müzikte Mağribi kültürün etkilerini ortaya çıkartmaktadır. Yates, B bölümündeki oktav seslerin kullanımı ise şarkıcı ve gitaristin *cante* (şarkı) tarzındaki tipik etkileşimini taklit ederken, oktav seslerdeki artık aralıklı çarpma seslerini *cante jondodaki* komaları içeren ağıtları ve Mağribi kültürünün izlenimini kurgulamak için kullanıldığını yazmıştır (Yates, 2000: 3, 6).

19. Yüzyılda Gıtarıda Transkripsiyon Gelenekö ve Günüümüze Dek Farklılaşan Bakış Açılarının Sınıflandırılması

19. yüzyılda müzikte gelenek haline gelen transkripsiyon uygulaması, bir bestenin orijinalitesini bozmadan bir enstrümandan diğere aktarılmasıdır. Aranjanman, *recomposing* (yeniden besteleme) gibi tekniklerden farklıdır. Aranjanman, uygulanan eserin çeşitli öğeleri değiştirilirken, yeniden bestelemeye eserin orijinalinden farklı yeni bir eser oluşturulmaktadır. Johann Sebastian Bach'ın yaptığı gibi, bestecinin kendi yazdığı bir eseri başka bir enstrümana uyarlama tekniğine ise versiyon adı verilmektedir. Çalışmada bu tanımlar çerçevesinde farklı anlayışlarla yapılmış transkripsiyonlar incelenecektir.

19. Yüzyılda yaptığı büyük eser transkripsiyonları ile göze çarpan ilk isim Franz Liszt olmuştur. 800'e yakın eser sayısının yarısını transkripsiyonlar oluşturmaktadır. (Alan. 1981: 50-63) Klasik gıtarıda ise transkripsiyonlar İspanyol gitarist ve besteci Francisco Tarrega ile başlamıştır. Bach, Beethoven, Chopin, Granados, Schubert, Schumann, gibi birçok bestecinin 200'den fazla eser transkripsiyonunu yapmıştır. (Clark, çevrimiçi: 8) Her ne kadar Asturias eserinin transkripsiyonunu yapmamış olsa da gıtaradaki transkripsiyon sürecinin ilk ve en önemli örneğidir. Fakat yaptığı transkripsiyonlar arasında en çok Albeniz'in eserleri yer almaktadır. Yayımlanan ve yayımlanmayan altı Albeniz eserinin gitar transkripsiyonlarını yapmıştır.

Bestelediği eserler ve yaptığı transkripsiyonların yanı sıra Tarrega kendi anlayışının devamı niteliğinde birçok önde gelen besteci ve gitarist yetiştirmiştir. Gitar performansına yenilikler getirerek "Tarrega Romantizmi" anlayışlarının öncüsü olmuştur. Ekolün devamı niteliğindeki Miguel Llobet, Emilio Pujol, Daniel Fortea gibi öğrencileri ve Severino Garcia Fortea, Jose de Azpiazu, özellikle Andres Segovia gibi ekolün takipçileri gerek performans gerekse besteleme ve transkripsiyon mantalitelerini bu ekol anlayışıyla devam ettirmiştir. Transkripsiyon mantalitesindeki anlayış farklılıklarının araştırıldığı çalışmada ilk anlayış Tarrega ekolüdür. Ekolün en öne çıkan gitaristi ise Segovia olmuştur.

20. yüzyılda Romantik performansın kırılışı tarihsel farkındalıklı performans ve otantik performans akımlarının öne çıkmasıyla olmuştur. 1950'de Paul Hindemith'in "Bach'ın müziğini onun niyetine göre yorumlamak istiyorsak yorumlama şartlarını yeniden inşa etmeliyiz" sözü üzerine temelleri atılan anlayış yirminci yüzyıl sonlarında etkin bir hale gelmiştir. (Butt, 2002: 3) Birçok önde gelen gitarist bu anlayışı doğrudan olmasa da özünde yer alan birçok öğeyi benimsemeye başlamış ve etkilenmiştir. Klasik gıtarıda

Julian Bream, John Williams gibi gitaristlerle kırılmaya başlayan Romantik performans anlayışı yerini diğer gelişim ve farklılıklarla beraber Modern anlayışa bırakmaya başlamıştır. Böylelikle dönem eserlerinin performanslarında ve buna paralel olarak yapılan transkripsiyonlarda ciddi farklılıklar oluşmuştur.

Başta Asturias olmak üzere Albeniz'in çeşitli solo piyano eserlerinin gitar transkripsiyonları klasik gitar repertuarının önemli bir kısmında yer almaktadır. Repertuarın büyütülme ihtiyacı ve özellikle Albeniz eserlerinin gitara orijinal gitar eserleri kadar yakışması, onun solo piyano eserlerinin gitar repertuarına geçişini de uygun hale getirmiştir. Asturias'ın çok sayıda Romantik ve Modern bakış açısı içeren transkripsiyonları bulunmaktadır. Süreci içinde yapılan transkripsiyonları şu şekildedir:

Tablo 1. Asturias transkripsiyonları

PİYANO	TARREGA ROMANTİZMİ	TARREGA ROMANTİZMİ SONRASI
Yayın Şirketi: Juan Bautista Pujol Basım Yılı: 1892 Yer: Barcelona Süit: Chants d' Espagne, op. 232 Eser Adı: Prelude Tonalite: Sol Minör	Transkripsiyon: Severino Garcia Fortea Basım Yılı: 1920 Yayın Şirketi: Sociedad Anónima Casa Dotesio Yer: Madrid Eser Adı: Preludio Tonalite: Mi Minör	Transkripsiyon: Luis Maravilla Basım Yılı: 1957 Yayın Şirketi: Union Musical Española Yer: Madrid Eser Adı: Asturias (Preludio) Tonalite: Mi Minör
Yayın Şirketi: Juan Bautista Pujol & Union Musical Española Basım Yılı: 1897 Yer: Madrid Süit: Chants d' Espagne, op. 232 Eser Adı: Prelude Tonalite: Sol Minör	Transkripsiyon: Domingo Prat Basım Yılı: 1920/2000 Yayın Şirketi: Manuscript (El Yazması) Editions Orphée Yer: Barcelona/Amerika Eser Adı: Asturias (Leyenda) Tonalite: Mi Minör	Transkripsiyon: Sophocles Papas Basım Yılı: 1965 Yayın Şirketi: Colombia Music Co. Yer: Amerika Eser Adı: Leyenda (Asturias) Tonalite: Mi Minör
Yayın Şirketi: Friedrich Hofmeister Basım Yılı: 1911 Yer: Leipzig Süit: Suite Española, op. 47 Eser Adı: Asturias (Leyenda) Tonalite: Sol Minör	Transkripsiyon: Andres Segovia Basım Yılı: 1954 Yayın Şirketi: Union Musical Española Yer: Madrid Eser Adı: Leyenda Tonalite: Mi Minör	Transkripsiyon: Konrad Ragossnig Basım Yılı: 1978 Yayın Şirketi: Union Musical Española Yer: Mainz Eser Adı: Asturias (Leyenda) Tonalite: Mi Minör
Yayın Şirketi: Union Musical Española Basım Yılı: 1918 Yer: Barcelona, Madrid, Bilbao, Santander Editör: Juan Salvat Süit: Suite Española, op. 47 Eser Adı: Asturias (Leyenda) Tonalite: Sol Minör	Transkripsiyon: José de Azpiazu Basım Yılı: 1969 Yayın Şirketi: Ricordi Yer: Münih Eser Adı: Leyenda Tonalite: Mi Minör	Transkripsiyon: Turibio Santos Basım Yılı: 1978/2007 Yayın Şirketi: Max Eschig Yer: Paris Eser Adı: Asturias (Leyenda) Tonalite: Mi Minör
TARREGA ROMANTİZMİ SONRASI		
Transkripsiyon: Celedonio Romero Basım Yılı: 1996? Yayın Şirketi: Union Musical Española Yer: Madrid Eser Adı: Preludio Tonalite: Mi Minör	Transkripsiyon: Nicolas Alfonso Basım Yılı: 1974/2000 Yayın Şirketi: Schott Yer: Almanya Eser Adı: Asturias (Preludio) Tonalite: Mi Minör	Transkripsiyon: Pepe Romero Basım Yılı: 2005? Yayın Şirketi: Editions BIM Yer: Amerika Eser Adı: Asturias (Leyenda/Preludio) Tonalite: Mi Minör
Transkripsiyon: Antonio Sinopoli Basım Yılı: ? Yayın Şirketi: Ricordi Americana Yer: Buenos Aires Eser Adı: Asturias-Leyenda (Preludio) Tonalite: Mi Minör	Transkripsiyon: Thomas Müller-Pering Basım Yılı: 1996 Yayın Şirketi: Hans Gerig Yer: Almanya Eser Adı: Asturias Tonalite: Mi Minör	Transkripsiyon: Carles Trepac Basım Yılı: ? Yayın Şirketi: - Yer: - Eser Adı: Asturias (Preludio) Tonalite: Sol Minör
Transkripsiyon: Stanley Yates Basım Yılı: 1999 Yayın Şirketi: Mel Bay Publications Inc Yer: Amerika Eser Adı: Prelude (Asturias-Leyenda) Tonalite: Mi Minör	Transkripsiyon: Margarita Escarpa Basım Yılı: 2011 Yayın Şirketi: Editorial Axac Yer: İspanya Eser Adı: Prelude (Asturias-Leyenda) Tonalite: Re Minör	Transkripsiyon: Manuel Barrueco Basım Yılı: 2018 Yayın Şirketi: Tonar Yer: Amerika Eser Adı: Asturias (Leyenda) Tonalite: Mi Minör
Transkripsiyon: Gordon Crossker Basım Yılı: 1999 Yayın Şirketi: Guitar Solo Publications Yer: Amerika Eser Adı: Asturias (Leyenda) Tonalite: Mi Minör	Transkripsiyon: David Russell Basım Yılı: 2015 Yayın Şirketi: d'OZ Yer: Kanada Eser Adı: Asturias (Leyenda) Tonalite: Mi Minör	

Ölçütler dahilinde transkripsiyonların tonal seçimleri, *duate* tercihleri, çıkarılan veya eklenen sesler

ve transkripsiyonlarda piyano-gitar ilişkisinin nasıl olması gerektiğine dair soruları da ortaya çıkartmıştır. Eseri yorumlayacak gitaristler açısından karmaşık hale gelen süreç kapsamlı olarak araştırılması gereken bu durumu ortaya çıkartmıştır. Araştırmamızın temel problemi şudur:

Isaac Albeniz'in solo piyano eseri Asturias'ın gitar transkripsiyonlarında, gitaristlerin Romantik ve Modern performans stil özellikleri bağlamında süreç içindeki niteliksel değişiklikler nelerdir?

Yöntem

Bu araştırmada tarama ve karşılaştırmalı analiz yöntemi kullanılacaktır. Tarrega Romantizmini ve Modern anlayışı benimseyen önde gelen gitaristlerin yaptığı Asturias transkripsiyonları farklı stilleri yansıtacak şekilde taranacak ve seçilecektir. Seçilen transkripsiyonlar farklılıklar bazında ele alınarak karşılaştırılacak, bu karşılaştırmalarda Albeniz'in piyano edisyonu, değişik bakış açıları ile yapılan transkripsiyonlar analiz edilecektir. Romantik bakış açıları ile yapılmış transkripsiyonlara örnek olarak Severino Garcia Fortea ve Andres Segovia seçilmiştir. Modern anlayışı temsilen ise Margarita Escarpa, David Russell ve Manuel Barrueco seçilmiştir. Asturias transkripsiyonlarının farklılıklar bazında ele alınabilmesi için iki anlayışın özelliklerinin belirlenmesi önemlidir. Karşılaştırmalar bu bakış açılarıyla değerlendirilecek ve farklılıklar tespit edilecektir. İki farklı performans stiline analizlerde kullanılabilecek olan temel özellikleri şunlardır:

Tablo 2. Romantik ve Modern performans anlayış özellikleri

Romantik Tarrega EkolüPerformans Anlayışı	Modern Gitar Performans Anlayışı
1. Romantik Dönem genel özelliklerine paralel olarak serbest, subjektif ve duyguların ön planda olduğu performans anlayışı	1. Otantik performanstan etkilenen modern gitaristlerin subjektif anlayışı kontrol altına alması, eserlerin elyazmaları, ilk edisyonlarının incelenmesi, besteci anlayışının ve stilin ön plana çıkışı
2. Genel olarak gitarist-besteci geleneğinin ve besteciliklerinin transkripsiyonlara etkisi	2. Gitarist-besteci geleneğinin yerine daha virtüöz olan gitarist anlayışının ön plana çıkışı ve gitarcılarının yapacağı transkripsiyonların yeni yorum için bir fırsat oluşturması
3. Gitarın küçük bir orkestra modeli ile çalınması	3. Küçük orkestra modelinin terkedilmesi, piyano benzeri, eşit, temiz ve kontrollü (dengeli) çalma anlayışının öne çıkması
4. Melodilerin mümkün olduğu kadar tek telde çalınması ve tel değişimlerinin renk olarak kullanılması	4. Tel değişimlerinin pozisyon rahatlığı ve hata riskini en aza indireyecek şekilde seçilmesi
5. Kullanılan Antonio de Torres, Jose Ramirez ve Hermann Hauser gibi yapımcıların gitarlarındaki, güzel ses ve renk çeşitliliğinin çalımı etkilemesi	5. Mathias Dammann, Greg Smallman gibi yapımcılarla, gitardaki hacimli ve piyanoya yakın tınlarının çalımı etkilemesi
6. <i>Apoyando</i> tekniğinin efektif olarak yoğun kullanımı	6. <i>Apoyando</i> kullanımının azalması tirando vuruşların özellikle kontrol amaçlı ön plana çıkması
7. <i>Duate</i> açısından Sol elde yatay hareketlerin tercih edilmesi	7. <i>Duate</i> açısından sol elde mümkün olduğu kadar dikey ve az pozisyonun kullanılması
8. <i>Legato</i> , <i>glissando</i> ve <i>portamento</i> tekniklerinin yoğun kullanımı	8. <i>Legato</i> , <i>glissando</i> ve <i>portamento</i> tekniklerinin kullanımının azaltılması
9. Tarrega, Llobett gibi bazı Romantik gitaristlerin İspanyol Romantliği olmaları ve Albeniz'i direkt olarak tanımaları	9. İspanyol Romantizmine içinde bulundukları farklı bir dönem perspektifinden bakmaları
10. Temponun, müzikal ifadenin etkisini artırmak amacıyla serbest kullanımı	10. Tempo kontrolü ve tempo akıcılığının önem kazanması
11. Tellerden çıkan gıcırtılı seslere karşı hoşgörülü bir yaklaşım	11. Özellikle bas tellerden kaynaklanabilecek gıcırtılı seslerin engellenmesi ve buna dayalı <i>duate</i> lerin hesaplanması
12. Duyguların ön planda tutulduğu ve riske girerek performans yapılması	12. Duyguların kontrol altına alınması, mükemmellik hissi yaratmak, hatasız çalmak ve riskten uzaklaşılması
13. Transkripsiyonlarda eserleri orijinal gitar eseri gibi tınlatılması	13. Mümkün olduğu kadar orijinal çalgının tınısına yaklaşılması

Transkripsiyonlarda bu özelliklerin yansımaları anlayabilmek için analiz edilecek öğeler ise şunlardır:

1. Tonalite
2. Tempo
3. Atılan, eklenen veya değiştirilen sesler
4. Akort değişiklikleri
5. Akor yapısı değişiklikleri
6. Duateler
7. Eklenen *harmonik* sesler, *pizzicatolar* ve *rasqueadolar* gibi renk içeren öğeler
8. Artikülasyon ve dinamikler
9. Ritmik değişiklikler

Analiz

Tonalite

Asturias piyano notası ve gitar transkripsiyonlarının tonaliteleri şöyledir:

Tablo 3: Asturias tonaliteler

Orijinal: Sol Minör	Fortea Transkripsiyonu: Mi minör	Segovia Transkripsiyonu: Mi minör
Russell Transkripsiyonu: Mi minör	Escarpa Transkripsiyonu: Re minör	Barrueco Transkripsiyonu: Mi minör

Üç bölüm olarak ele alınan tempo işaretleri ise şu şekildedir:

Tablo 4. Asturias'ın üç bölümündeki tempo işaretleri

BİRİNCİ BÖLÜM TEMPO	İKİNCİ BÖLÜM TEMPO	FİNAL BÖLÜMÜ TEMPO
Orijinal: <i>Allegro ma non troppo</i>	Orijinal: <i>cantando largamente ma dolce</i>	Orijinal: <i>Lento</i>
Fortea Transkripsiyonu: <i>Allegro ma non troppo</i>	Fortea Transkripsiyonu: <i>cantando dolce</i>	Fortea Transkripsiyonu: <i>Lento</i>
Segovia Transkripsiyonu: ----	Segovia Transkripsiyonu: ----	Segovia Transkripsiyonu: ----
Escarpa Transkripsiyonu: <i>Allegro ma non troppo</i>	Escarpa Transkripsiyonu: <i>cantando largamente ma dolce</i>	Escarpa Transkripsiyonu: <i>Lento</i>
Russell Transkripsiyonu: <i>Allegro ma non troppo</i>	Russell Transkripsiyonu: <i>Più lento</i>	Russell Transkripsiyonu: <i>Lento</i>
Barrueco Transkripsiyonu: <i>Allegro</i>	Barrueco Transkripsiyonu: <i>Più lento ve espr. e rubato</i>	Barrueco Transkripsiyonu: <i>Lento</i>

Birinci bölümde Fortea ana tempoyu orijinal notadaki gibi yazmıştır. Segovia transkripsiyonunda ise herhangi bir tempo belirleyici işaret görülmemiştir. Fakat Segovia'nın tempo seçimini yorumcuya bıraktığı düşünülebilir. Modernlerden Escarpa transkripsiyonunda eserin tamamında orijinal tempo yazılmış, Russell'de ise birinci bölüm ve final bölümünü orijinal şekliyle yazılmıştır. Barrueco transkripsiyonunda ana tempo *allegro* olarak belirtilmiştir. Daha hızlı bir tempoya sahip olan *allegro* tercihinde, çabuk sünen seslere ve eserdeki *staccato* nota karakterine yaklaşımın hedeflendiği ve ritmik, dinamik enerjinin artırılmaya çalışıldığı düşünülebilir. İkinci bölümde Escarpa dışında Modernler orijinal tempoda yer alan *dolce* ibaresini kullanmamış, Romantiklerden Fortea ise *cantando largamente ma dolce* olan ibareyi *cantando dolce* olarak yazmıştır. Burada Romantiklerin tatlı, yumuşak ses anlamına gelen *dolce* ses karakterini önemsedikleri ve kullandıkları, Modernlerin ise ağırlıklı tercih etmediği görülmektedir.

Orijinal piyano edisyonunda 15, Fortea transkripsiyonunda 13, Segovia'da bir tempo değiştirici işaret kullanılmıştır. Russell transkripsiyonunda 29, Escarpa'da 15, Barrueco'da ise 32, tempo değiştirici işaret kullanılmıştır.

Nota Farklılıkları

Eserin ilk ölçüsünde yer alan melodi ve eşlik sesleri Escarpa dışında tüm gitaristlerin transkripsiyonunda bir oktav içinde yazılmıştır. Escarpa'nın iki oktav aralıklı yazmasının nedeninin iç içe geçen melodi-eşlik partisini birbirinden ayırmak, piyano benzeri bir tını ile beraber istenen *staccato* karakterine yaklaşmak olduğu görülmektedir.

Piyano	Segovia	Escarpa

Nota 3: Asturias, birinci ölçü

Piyano edisyonunda 42. ölçü başında bir eksik akor yer almaktadır. 43. ölçüdeki akorun bas sesi ise 42. ölçüdeki akorun bas sesinden yarım ses tizdir. Eşlikler ise oktav seslerden oluşmaktadır.

Segovia transkripsiyonu: 42. ölçüdeki akor *dominant 7* olarak yazılmış, ilk akorda bas ses katlanmış, akorun beşlisi ile küçük ikili aralık oluşturulmuştur. Orijinal notada ölçü başlarındaki akor geçişlerinde bas sesler yarım ses tizleşirken Segovia'da yarım ses pesleştirilmiştir. Oktav eşlik sesleri ise arpej olarak yazılmıştır. 42. ölçüde yer alan arpejlerin ilk vuruşuna mi 43. ölçüde ise re notası eklenmiştir. Ölçünün son sesi ise la notası olarak değiştirilmiştir.

Escarpa transkripsiyonu: Akor yapısı, bas sesler dışında Segovia transkripsiyonuna benzemektedir. 42-43. ölçülerdeki bas sesler orijinal notadaki gibi yazılmıştır. Orijinal notada eşlik partisindeki oktav sesler *tremolo* benzeri bir teknikte ardışık şekilde yazılmıştır.

Russell transkripsiyonu: 42. ölçüdeki akorun bas sesi korunmuş, sonraki akorda bas notası orijinali gibi yarım ses tizleştirilerek yazılmıştır. 42. ölçüdeki eşlik sesi tek sese düşürülmüş, 43. ölçüde ise orijinal nota gibi oktav sesler ile yazılmıştır.

Barrueco transkripsiyonu: Segovia transkripsiyonu ile benzerlik göstermektedir. Akorların bas sesleri ise Russell ile benzerlik göstermektedir. İlk akor Russell, ikinci akor ise Segovia ile aynıdır. Barrueco, Segovia gibi bir arpej tekniği kullanmıştır. Ancak 42. ölçüde arpeji ters yazmıştır. Bunun nedeninin piyanodaki melodi eşlik sırasını korumak olduğu görülmektedir.

Piyano	Segovia	Escarpa	Russell	Barrueco

Nota 4: Asturias, 42-43. ölçü

Fortea transkripsiyonu: Orijinal notanın 49. ölçüsünde dört sesli oktav notalardan oluşan akor, dört sesli si majör akoru olarak değiştirilmiştir. Eşlik sesleri ise *tremolo* benzeri bir teknikte yazılmıştır.

Segovia transkripsiyonu: Dört sesli oktav notalardan oluşan akor, tek ses basa düşürülmüştür.

Escarpa transkripsiyonu: Eşlik ve melodi sesleri oktav aralıklı yazılmış ve ilk nota tek ses basa düşürölmüştür.

Barrueco transkripsiyonu: İlk notanın tek ses yazılmasına karşın pişano edisyonunda ikinci sırada yer alan eşlik sesi oktav çift ses olarak yazılmış ve vurgulanmıştır.

Pişano	Fortea	Segovia	Escarpa	Barrueco

Nota 5: Asturias, 49. ölçü

49. ölçüde Russell ve Barrueco'nun yazımları benzerlik göstermektedir.

Nota 6: Russell ve Barrueco Asturias transkripsiyonları 49. ölçü

Pişano edisyonu: 53. ve 54. ölçülerde üçlü aralıklı çift ses eşlikler görölmektedir.

Fortea transkripsiyonu: 53. ve 54. ölçülerde melodi partisine eşlik eden sesler arpej olarak yazılmıştır. İkinci ölçüde melodi partisindeki si sesini harmonik tekniğı kullanarak tizleştirilmiştir.

Segovia transkripsiyonu: 53. ve 54. ölçülerde melodi partisine eşlik eden sesler arpej olarak yazılmıştır. 54. ölçüde sağ el parmak sıralaması değıştirilmemiş, eşlik arpeji tiz sestten başlatılmıştır. Burada Segovia'nın, gitaristik bir yaklaşım sergilediğı, bu nedenle sağ el parmak sırasını değıştirmediğı söylenebilir.

Escarpa transkripsiyonu: 53. ve 54. ölçüler orijinalinde olduğı gibi eşlikler çift ses yazılmıştır. Fakat ölçünün ilk notası olan la sesi katlanarak eşlik partisine eklenmiş, ilk eşlik vuruşunda birinci çevrim bir akor elde edilmiştir. Eşliklerin devamında ise çift sesler dörtlü aralık ile yazılmıştır. 54. ölçüde benzer yöntem kullanılmış ancak eşlikler üçlü aralığa indirilmiştir.

Russell transkripsiyonu: Orijinal notadaki çift ses eşlikler birebir aktarılmıştır.

Barrueco transkripsiyonu: Nota olarak Segovia transkripsiyonu ile benzerlik göstermektedir. Fakat ritmik ve duate tercihleri farklıdır.

Pişano	Fortea
Segovia	Escarpa
Russell	Barrueco

Nota 7: Asturias, 53-54. ölçüler

Pişano edisyonu: 59 ve 60. ölçülerde ardışık 16'lık notalardan oluşan dört oktav re majör arpejin

ardından bölüm re majör akoru ile sona ermiştir.

Fortea transkripsiyonu: 59 ve 60. ölçülerdeki arpej iki buçuk oktava indirilmiş, 8'lik notalar üçleme ritmik karakteriyle yazılmıştır. İlk arpej orijinalde 1-3-5. ses sıralamasına sahip iken Fortea transkripsiyonunda ilk arpej 1-5-1. sesler ile yazılmıştır. Bölüm sonunda yer alan akorun yerine ise 19. perdeden tek ses *harmonik* nota kullanılmıştır.

Segovia transkripsiyonu: 59 ve 60. ölçülerdeki ardışık vurulan aynı sesler tek sese indirilmiş, arpej üç oktava düşürülmüştür. İkinci oktavdan sonra bir oktav pesleştirilerek arpeje devam edilmiştir. Bunun nedeninin gitarın ses kapasitesinin piyanoya göre sınırlı olmasından kaynaklandığı düşünülebilir. Son akor ise pesleştirilerek yazılmıştır.

Escarpa transkripsiyonu: 59 ve 60. ölçülerdeki arpej üç oktava indirilmiş, orijinal notadaki gibi ardışık aynı notalar kullanılmıştır. Bölüm sonundaki la majör akorunun beşlisi çıkartılarak geniş aralıklı bir akor yazılmıştır.

Russell transkripsiyonu: 59 ve 60. ölçülerdeki arpej üç oktava indirilmiş, orijinal nota gibi yazılmıştır. Orijinalde son akorda üç tane aynı ses yer alırken, Russell'de bu sesler ikiye düşürülmüştür. Ancak akorun ses sıralaması piyano notasındaki sıra ile yazılmıştır.

Barrueco transkripsiyonu: Escarpa ve Russell transkripsiyonuyla benzerlik göstermektedir. Fakat bölüm sonundaki akorun alt üç sesi bir oktav pesleştirilmiş, akorun en tiz sesi ise *harmonik* olarak yazılmıştır.

Romantiklerde yazılan arpejin son sesi ve son en tiz sesi farklı karakterde yazılmıştır. Modernlerde ise notalar orijinal notadaki gibi yazılmıştır.

Piyano	Fortea	Segovia
Escarpa	Russell	
Barrueco		

Nota 8: Asturias, 59-62. Ölçü

Segovia transkripsiyonu: 72. ölçüdeki oktav seslerde yer alan süslemeler, sol elde *legato* tekniği kullanılacak şekilde yazılmıştır. Süslemede yer alan la diyez notası, natürel yazılmıştır. 73. ölçüde piyano notasında yer alan akor yazılmıştır. Ancak 74. ölçüdeki akor tek ses *harmonik* olarak değiştirilmiştir.

Escarpa transkripsiyonu: Süslemede kullanılan sol notasının yanına özellikle diyez işareti eklenmiştir. 73. ölçüde yer alan akor, piyano notasındaki sıra ile kurulmuş sadece akorun bas partisindeki oktav sesler tek sese düşürülmüştür.

Russell transkripsiyonu: Süslemede kullanılan la notasının diyez aldığı görülmektedir. Son akor ise piyano notası gibidir.

Pişano	Segovia
Escarpa	Russell
Barrueco	

Nota 9: Asturias, 72-74. ölçü

Ayrıca Russell'in 114. ölçüde orijinali gibi iki oktav olan ses aralığını da kullandığı görölmektedir.

Nota 10: Russell transkripsiyonu, 114. ölçü

Fortea transkripsiyonu: 81. ölçüde pişano notasında yer alan akordaki pes oktav ses atılmıştır. 82. ölçüde ise orta partideki re notası kaldırılarak sadece küçük ikili notalar yazılmıştır.

Segovia transkripsiyonu: 81. ölçüde pişano notasında yer alan akordaki tiz re notasına karşılık gelen nota atılmıştır. Pişano notasında, *portamento* olarak kullanılan re diyez sesine karşılık gelen bir nota bulunmamaktadır. Pişanoda orta partide yer alan re notası kaldırılmış ve sadece küçük ikili notalar kullanılmıştır. Son akora ise si notası eklenmiştir.

Escarpa transkripsiyonu: Pişano notası ile benzerlik göstermektedir. Sadece pişano notasında orta partide yer alan re (la) notası yazılmamıştır.

Russell transkripsiyonu: Pişano notası birebir aktarılmıştır. Sadece la diyez notası dörtlük olarak değiştirilmiştir.

Barrueco transkripsiyonu: Russell transkripsiyonu ile benzerlik göstermektedir. Fakat 82. ölçüde pişano notasında yer alan küçük ikili seslerden re notası atılmış, orta partideki re notası kullanılmıştır. La diyez notası Russell'deki gibi dörtlük olarak değiştirilmiştir.

Pişano	Fortea	Segovia
Escarpa	Russell	Barrueco

Nota 11: Asturias, 81-82. ölçü

Fortea transkripsiyonu: 88. ölçüde yer alan çift ses eşliklere fazladan bir la notası eklenmiştir. Bu

nedenle melodi partisinin bir oktav pesleştirildiği düşünülebilir.

Segovia transkripsiyonu: 87. ölçüde yer alan akordaki arpej sıralaması değiştirilmiştir. 88. ölçüde ise orijinalinde dar pozisyonda yazılan eşlik ve melodi partisinin aralığı bir oktava çıkarılmıştır. Çift ses eşlikler tek sese düşürülmüş, üçüncü zamandaki eşlik notaları atılmış ve sadece ikinci zamanda yazılmıştır.

Escarpa transkripsiyonu: 87. ölçüde yer alan akordaki arpej piyano notasındaki ses şiddetleri de dahil birebir yazılmıştır. 88. ölçüde eşlik ve melodi de orijinalindeki gibi yazılmıştır.

Russell transkripsiyonu: Notalar birebir aktarılmıştır.

Barrueco transkripsiyonu: 87. ölçünün sonundaki çift sese fa notası eklenerek bir akor oluşturulmuştur. 88. ölçüde ise çift ses eşlik kullanılmış melodi partisi bir oktav pesleştirilmiştir. Tüm Romantiklerin nota ekleme veya çıkartma yaptığı görülmektedir. Modernlerde ise Russell ve Escarpa'da herhangi bir değişiklik görülmemektedir. Barrueco'nun 87. ölçüde eklediği akor sesinin ise *rasgueado* tekniğinin kullanılmasına olanak sağladığı düşünülebilir.

Piyano 	Fortea 	Segovia
Escarpa 	Russell 	Barrueco

Nota 12: Asturias, 87-88. ölçü

Segovia transkripsiyonu: Piyano notasında oktav seslerle yazılan melodi, Segovia transkripsiyonunda tek sese indirilmiştir. Tek ses kullanımının, Tarrega Romantik performans anlayışının önemli bir özelliği olduğu ve çalınan melodinin, *apoyando*, *vibrato*, *legato* gibi tekniklerin de kullanımıyla ifade yoğunluğunun artırıldığı ve melodilerin öne çıkarıldığı görülmektedir.

Escarpa transkripsiyonu: Piyano notası ile benzerlik göstermektedir.

Russell transkripsiyonu: Piyano notası ile benzerlik göstermektedir.

Piyano 	Segovia
Escarpa 	Russell

Nota 13: Asturias, 92-94. ölçü

Fortea transkripsiyonu: 112. ölçüde piyano notasındaki eş zamanlı eşlik sesleri arpej olarak yazılmış, melodi partisi ise bir oktav pesleştirilmiştir. Piyano notasında 112. ölçüde yer alan melodi partisi ve eşlik partisnin ilk sesleri bir akor oluştururken Fortea transkripsiyonunda bu akorun beşlisi atılmıştır. 113. ölçüde ise akorun üçlüsü atılmıştır. Her iki ölçüde ortak olması gereken re sesi sadece 133. ölçüde kullanılmıştır.

Segovia transkripsiyonu: Fortea transkripsiyonu ile benzerlik göstermektedir. Sadece 112. ölçüde yer alan notalar ritmik yazım farkıyla beraber bir oktav tiz yazılmıştır.

Escarpa transkripsiyonu: Tüm transkripsiyonlarda 112. ölçüdeki melodi ve eşliklerin ilk notaları oktav aralıkta iken Escarpa transkripsiyonunda bu aralık beş sesli olarak yazılmıştır. Eşlik sesleri ise dörtlü aralıkta yazılmıştır. Bu nedenle 113. ölçüdeki eşliklerde fa notası, mi notasına, do notası ise piyano

notasındaki gibi her iki ölçüde de korunmuş ve eşlik sesleri yakın tutulmuştur.

Russell transkripsiyonu: 112. ölçüde notalar birebir aktarılmıştır. 113. ölçüde üç sesli olan eşlik iki sese düşürülmüş ancak dörtlü aralık korunmuştur. 114. ölçüde ise notalar birebir aktarılmıştır.

Modernlerin çift sesleri veya akor yapılarını korumaya çalıştığı görülmektedir.

Piyano
Fortea
Segovia
Escarpa
Russell

Nota 14: Asturias, 112-114. ölçü

Fortea transkripsiyonu: Yazılan arpejler piyano notasındaki akor seslerinden oluşmaktadır. 138. ölçüde Fortea'da bir oktav aralıklı iki mi notası yazılmıştır.

Segovia transkripsiyonu: 136. ölçüde piyano notasındaki akorun beşlisi atılmıştır. 137. ölçüde Segovia ve Fortea transkripsiyonları birebirdir. Piyano notasında son sesler iki oktav aralıklı çift sestem oluşmaktadır. Segovia'da ise bu sesler, oktav ve *unison* notalarla beraber toplam dört mi notası olarak yazılmıştır.

Escarpa transkripsiyonu: 136. ölçüde eşlik partisinde yer alan tiz sesler kaldırılmış, piyanoda dörtlü aralık ile yazılan eşlikler üçlü aralık olarak değiştirilmiştir. Bu nedenle piyanodaki ilk notalardaki melodi, eşlik arasındaki küçük ikili aralık tekrar sağlanmıştır. 137. ölçüde üç sesli re minör akorunun son notası *harmonik* olarak alınmıştır. 138. ölçüde ise bir oktav aralıklı iki re notası yazılmıştır.

Russell transkripsiyonu: 136. ölçü piyano notasıyla birebir şekilde yazılmıştır. 137. ölçüdeki akorun sesleri orijinali gibi olmasına karşın sadece nota sayısı azaltılmıştır.

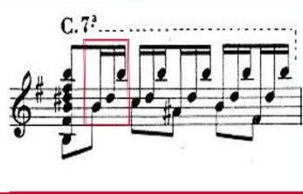
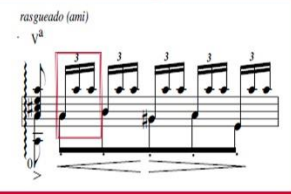
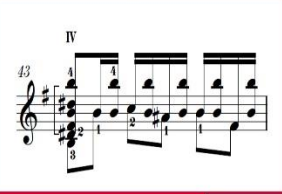
Barrueco transkripsiyonu: 136. ölçü Segovia transkripsiyonuna benzemektedir. 137. ölçüdeki iki sol ve iki si notası *unison* olarak, mi sesi ise oktav olarak yazılmıştır. 138. ölçüde ise bir oktav aralıklı iki mi notası kullanılmıştır.

Piyano	Fortea	Segovia
Escarpa	Russell	Barrueco

Nota 15: Asturias, 136-138. ölçü

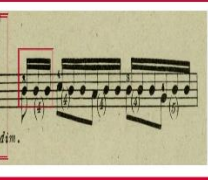
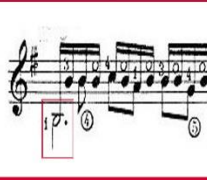
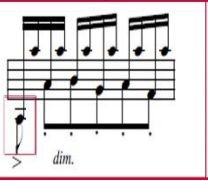
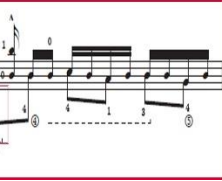
Metrik Değerler

Pişano notasının 43. ölçüsünde sekizlik ve 16'lık notalardan oluşan akor, Segovia, Escarpa ve Russell transkripsiyonlarında sekizlik olarak yazılmıştır. Ancak pişano notasındaki 16'lık *staccato* notaların gitardaki çabuk sönen seslerin taklit edilmesinden kaynaklı olduğu bilinmektedir. 16'lık notalardan oluşan eşlik ve melodi partisi, Segovia ve Escarpa'da üçleme, Russell'de aslı gibi yazılmıştır. Orijinalinde 16'lık yazılan melodi partisi, tüm transkripsiyonlarda sekizliktir.

Pişano	Segovia	Escarpa	Russell
			

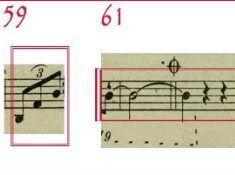
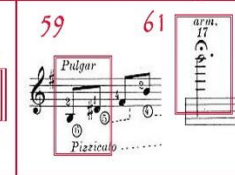
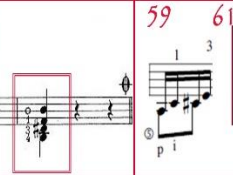
Nota 16: Asturias, 43. ölçü

Fortea transkripsiyonunun 49. ölçüsünde orijinal notanın soprano partisinde yer alan 16'lık notalar sekizlik olarak değiştirilmiş, melodi ve eşlik partisinin ritmik yapısı ise üçleme olarak yazılmıştır. Segovia transkripsiyonunun 49. ölçüsünde orijinal notadaki sekizlik bas notası, noktalı ikilik olarak değiştirilmiştir. Modernlerde ritim değişikliği yapılmamıştır.

Pişano	Fortea	Segovia	Escarpa	Barrueco
				

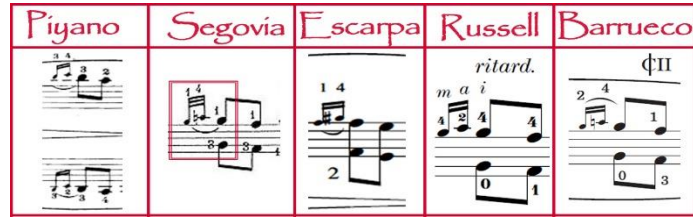
Nota 17: Asturias, 49. ölçü

Pişano notasının 59. ölçüsünde 16'lık yazılan ardışık notalar, Fortea transkripsiyonunda sekizlik üçleme, Segovia'da ise sekizlik olarak yazılmıştır. Russell transkripsiyonunda tüm ritmik değerler birebir aktarılırken Escarpa ve Barrueco'da her dört notanın birinci ve üçüncü vuruşunda sekizlik olarak yazılmıştır. Fakat bu yazım ritmik yapıda herhangi bir değişikliğe neden olmamış sadece seslerin uzaması sağlanmıştır. 61 ve 62. ölçülerde yer alan bölüm sonu akoru orijinalde dört vuruş iken Fortea'da üç buçuk, Segovia'da üç, modernlerde ise orijinali gibi dört vuruştur.

Pişano	Fortea	Segovia	Escarpa
			
Russell	Barrueco		
			

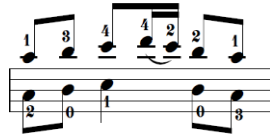
Nota 18: Asturias, 59-62. ölçü

Pişano notasının 72. ölçüsünde yer alan süslemeler 16'lık ritmik değerde yazılmıştır. Segovia transkripsiyonunda bu değer 32'lik olarak değiştirilmiş, modernlerin tamamında ritmik yapı korunmuştur.

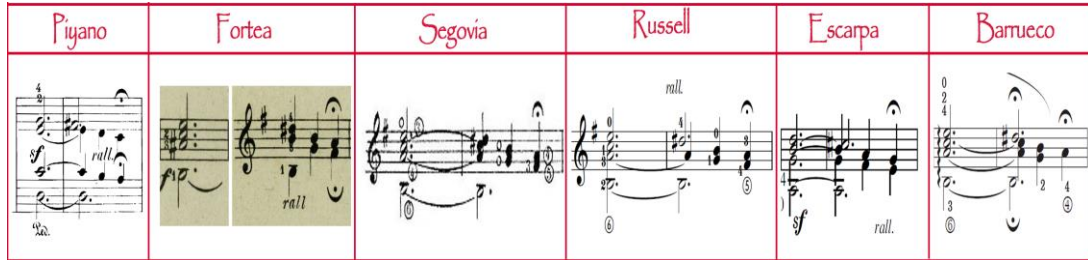
Nota 19: Asturias, 72. ölçü süslemeler

92. ölçüde Russell'in dörtlük do notası ile sesin devamını sağladığı ve *legato* tekniğı uygulanırken melodinin tek sese düşmediğı görölmektedir. Burada orijinal notada oktav seslerden oluşan yapının korumasının ve *legato* olan notaların daha rahat çalımının amaçlandığı düşünölebilir.

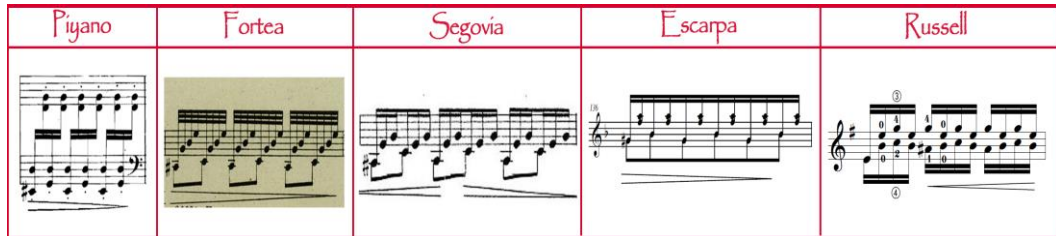
Nota 20: Russell 92. ölçü

Fortea transkripsiyonu 131. ölçüde, noktalı ikilik si notası diğeri ölçüdeki dörtlük si notasına bağlanmış, re diyez notası da dörtlük olarak değıştirilmiştir. Segovia transkripsiyonunda re diyez sesi ise dörtlük olarak değıştirilmiştir. Russell'de ilk akor noktalı ikilik olarak yazılmış ve iki nota sonraki ölçüde yer alan akor seslerine bağlanmıştır. Re diyez notası ise orijinali gibi yazılmıştır. Barrueco ve Escarpa transkripsiyonunda ise nota değeri birebir aktarılmıştır.

Nota 21: Asturias, 131, 132. ölçü

Pişano notasının 136. ölçüsünde melodi ve eşlik partisi 16'lık yazılmıştır. Fortea'da melodi partisi sekizlik, eşlikler ise 32'lik ritmik değerde yazılmıştır. Segovia transkripsiyonunda melodi sekizlik ve eşliklerde 16'lık üçleme ritminde yazılmıştır. Escarpa transkripsiyonunda melodi partisi sekizlik olarak yazılmıştır. Ancak ritmik yapı korunmuştur. Russell'de ise ritmik değeri değışiklik yapılmamıştır.

Nota 22: Asturias, 136-138. ölçü

Dinamikler

Pişano notasında 131 dinamik işareti kullanılırken, Fortea transkripsiyonunda 60, Segovia'da beş, Escarpa'da 79, Russell transkripsiyonunda 48, Barrueco'da 88 dinamik işareti kullanılmıştır. Pişano notasında 97 vurgu işareti yer alırken, Fortea transkripsiyonunda 44, Segovia'da 12 işareti kullanılmıştır. Escarpa'da 60, Barrueco'da 37, Russell transkripsiyonunda ise 10 tane vurgu ile ilgili işareti kullanılmıştır.

Pişano notasının 136. ölçüsünde *dekreşendo* işareti yer alırken Segovia'da ölçü içinde bir *kreşendo* ardından *dekreşendo* işaretleri eklenmiştir.

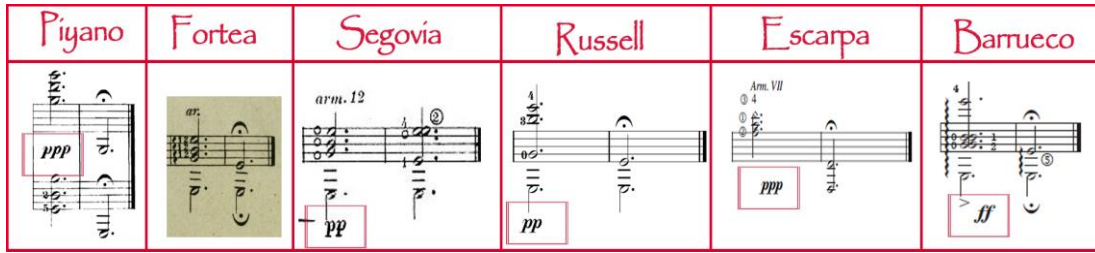
Nota 23: Pişano, Segovia, 136. ölçü

Orijinal notada yer alan vurgu üçüncü zamandadır. Segovia'da bu vurgu ikinci zamana yazılmıştır.

Nota 24: Segovia, 87. ölçü

Pişano notasının 137. ölçüsündeki akor *ppp* yazılmıştır. Fortea transkripsiyonundaki akorda bir işaret yer almazken, Segovia ve Russell transkripsiyonunda *pp*, Escarpa'da *ppp*, Barrueco'da ise *ff* yazılmıştır. İşaret sadece Escarpa transkripsiyonunda birebir aktarılmıştır.

Nota 25: Asturias, 137 ve 138. ölçülerdeki akor ses şiddeti

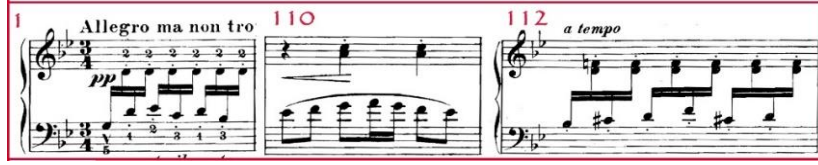
Artikülasyonlar

Pişano notasında 1453 *staccato* işareti kullanılırken, Fortea transkripsiyonunda 158, Segovia'da ise 10 *staccato* işareti kullanılmıştır. Russell transkripsiyonunda hiç *staccato* kullanılmamasına karşın Escarpa'da 336, Barrueco'da ise 12 *staccato* işareti kullanılmıştır. Pişano notasında ilk bölüm B bölümünden sonra tekrar yazılmıştır. Albeniz gitarı taklit etmek amacıyla eserin birçok bölümünde notaları *staccato* karakterde yazmıştır. Ancak gitar transkripsiyonlarında bu bölümlerdeki *staccato* ses karakterlerine ihtiyaç duyulmayacağı için çok sayıda yazılmadığı söylenebilir. Bu nedenlerden pişano notasında *staccato* sayısı çok yüksektir. Escarpa transkripsiyonunda kullanılan *staccato*lar mümkün olduğu kadar orijinal pişano notasında kullanılan yerlerde kullanılmıştır. Gitarda sol el tekniği olarak kullanılan *legato* sayısı ise, Fortea'da 21, Segovia'da 23'tür. Russell transkripsiyonunda 10 *legato* tekniği, Escarpa'da 19 ve Barrueco'da ise 16 *legato* tekniği kullanmıştır. Fortea transkripsiyonunda dokuz, Segovia'da dört *portamento* tekniği kullanılmıştır. Barrueco transkripsiyonunda bir *portamento* tekniği kullanılırken Russell ve Escarpa'da ise hiç *portamento* tekniği kullanılmamıştır.

Nota 26: 63, 82, 106. ölçülerde *portamento* kullanımları

Piyano notasında, eşlik ve melodi partilerinde kullanılan *staccatoların*, Escarpa ve Barrueco transkripsiyonlarında mümkün olduğu kadar orijinale yakın yazıldığı görülmektedir.

Nota 27: Piyano notası, 1, 110, 112. ölçülerde kullanılan *staccatolar*

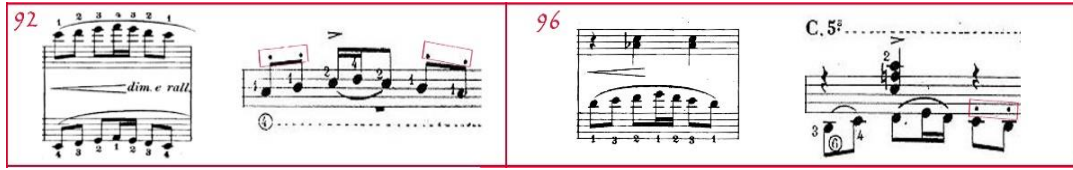

Nota 28: Barrueco transkripsiyonu, 110. ölçü kullanılan *staccatolar*

Nota 29: Escarpa transkripsiyonu, 1, 110, 112. ölçüler kullanılan *staccatolar*

Segovia transkripsiyonunda kullanılan *staccatoların* piyano edisyonunda olmadığı görülmektedir.

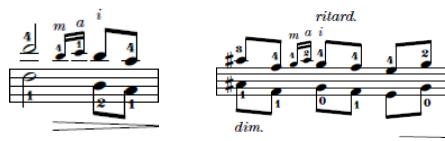
Nota 30: Segovia transkripsiyonu *staccato* eklemeler

88. ölçüde Segovia transkripsiyonunda, birinci ve ikinci zaman gruplarında, Fortea'da ise üç zaman grubunda da *legato* tekniği kullanılmıştır. Escarpa, Russell ve Barrueco'da sadece ikinci zamanda *legato* tekniği kullanılmıştır. Modernlerde *legato* tekniği kullanımının azaldığı görülmektedir.

Nota 31: Asturias, 88. ölçü *legato* kullanımı

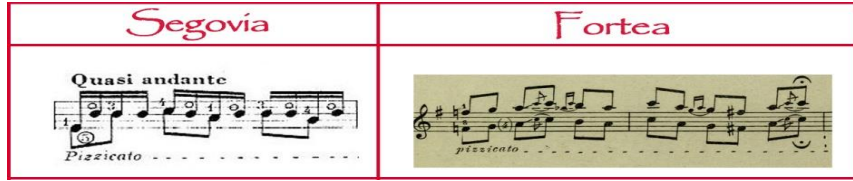
Süslemelerde tüm gitaristler *legato* tekniği kullanırken, Russell'de süslemeler çift telden yazılmıştır. Çift tel süslemelerle piyano tınısına yaklaşımın amaçlandığı söylenebilir. Bu *duate* tercihlerinin ise klavyede hem sağ hem de sol elde farklı pozisyon arayışlarını beraberinde getirmektedir.

Nota 32: Russell, 64. ve 76. ölçülerdeki çift tel süsleme örneği

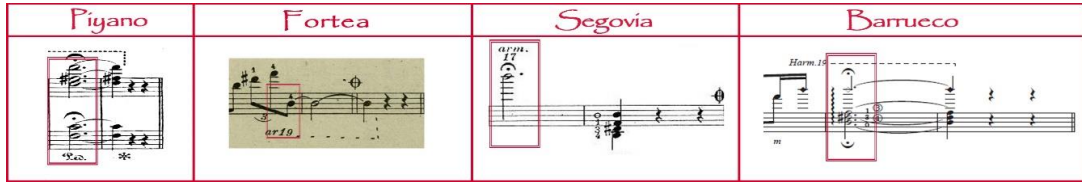
Pizzicato ve Harmonik Ses Eklemeleri

Pizzicato tekniği Fortea transkripsiyonunda 86, Segovia'da ise 25 notada kullanılmıştır. Modernler ise *pizzicato* tekniğini kullanmamıştır.

Nota 33: *Pizzicato* örneği

Pişano notasında yazılan nota veya akorlardan beşi Fortea tarafından *harmonik* ses olarak değiştirilmiştir. Segovia'da ise bu sayı sekizdir. Modernlerden Russell'de hiç *harmonik* kullanılmamasına karşın Escarpa transkripsiyonunda bir, Barrueco'da ise 11 *harmonik* ses değişikliği yer almaktadır. Fakat modern gitaristlerin bu değişiklikleri akor yapılarına müdahale etmeden gerçekteşirdiği görölmektedir. Modernlerde *harmonik* ses kullanımının renk amaçlı olmadığı daha çok çalım rahatlığı ya da pozisyonlarda çözüm amaçlı kullanıldığı söylenebilir. Örnekte göröldüğu gibi Barrueco iki ölçü arası pozisyon geçişini kolaylaştırmak ve pozisyonu çalınabilir hale getirmek için *harmonik* ses kullanmıştır. Buna karşın Romantikler orijinal notadaki akoru kullanmayıp yerine renk amaçlı tek ses *harmonik* yazmıştır.

Nota 34: 61. ölçü *harmonik* kullanımı örneği

Duateler

Pişano notasının 92. ölçüsünde oktav sesler ile yazılan melodi, Segovia transkripsiyonunda tek ses olarak yazılmış ve melodinin büyük kısmı re telinden alınmıştır. Burada da melodinin ön plana çıkartılmasının ve tınısal karakterinin korunmaya çalışıldığı düşünölebilir. Segovia'da melodi, klavyede mümkün olduğu kadar yatay hareketlerle çalınırken, Modernlerde orijinal notadaki gibi oktav sesler kullanılmıştır. Modernlerden Barrueco'nun melodiyi Segovia gibi tek sese indirdiği görölmektedir. Fakat Segovia'nın yatay ve mümkün olduğu kadar aynı teli kullanmasına karşın Barrueco'nun melodiyi dikey parmak hareketleriyle yazdığı görölmektedir. Bu tercih temiz, kontrollü ve risksiz çalım anlayışına örnek verilebilir.

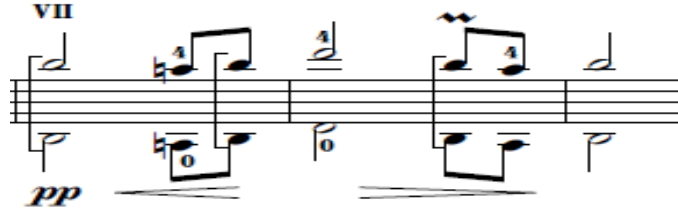
Nota 35: Segovia, 92-94. Ölçü

Nota 36: Barrueco, 92-94. ölçü

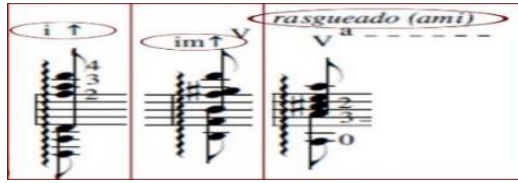
Fortea transkripsiyonunda 43 tam bare, beş yarım bare, Segovia'da 25 ölçü tam bare, bir ölçü yarım

bare kullanmıştır. Escarpa transkripsiyonunda sekiz tam bare, 14 yarım bare, Russell'de 21 tam bare, 19 yarım bare, Barrueco'da ise 34 tam bare, 12 yarım bare kullanılmıştır. Özellikle Escarpa transkripsiyonunda değişen tonalite ile beraber kullanılan tam bare oranın azaldığı ve yarım barelerin çoğaldığı görölmektedir. Bu değişiklik ile rahat çalım elde edildiği düşünölebilir. Russell transkripsiyonunda ise kullanılan bazı bareler oktav sesli melodi bölümlerindedir. Sayılara dahil edilmesine karşın Romantiklerden daha az sayıda tam bare kullanılmıştır.

Nota 37: Russell transkripsiyonunda kullanılan tam bare örneği

Escarpa ve Barrueco transkripsiyonlarında, sağ el parmaklarıyla dışarı doğru ve sırayla vurulan *rasgueado* tekniği kullanımları görölmektedir. Özellikle Escarpa transkripsiyonunda eserin giderek yükselen geriliminin, *rasgueado*larda kullanılan sağ el parmak sayılarının artırılmasıyla sağlandığı düşünölebilir. *Rasgueado* tekniğinin efektif kullanımında, piyanodaki *fortissimo* akor şiddetleri ve özellikle Albeniz'in yakalamaya çalıştığı flamenko gitarındaki *rasgueado* tekniği tınısına yaklaşmanın amaçlandığı görölmektedir.

Nota 38: Escarpa *rasgueado* örneği

Piyano notası ve gitar transkripsiyonlarında kullanılan dinamik, artikölasyon, kullanılan işaret ve tekniklerin istatistikleri şu şekildedir:

Tablo 5. Asturias pişano notası ve gitar transkripsiyonlarında kullanılan tonalite ve tempolar

ISAAC ALBENİZ		ASTURIAS GİTAR TRANSKRİPSİYONLARI FARKLILIK İSTATİSTİKLERİ				
PIYANO	UNİON MUSİCAL EDİSYONU	TONALİTE & TEMPO				
		TONALİTE	TEMPO	İKİNCİ BÖLÜM	FINAL BÖLÜMÜ	TÜM TEMPO İşARETLERİ TOPLAMI
GİTAR	S. GARCİA FORTEA	Mi Minör	Allegro ma non troppo	cantando largamente ma dolce	Lento/quasi Andante	15
	ANDRES SEGOVİA	Mi Minör	Allegro ma non troppo	cantando dolce	Lento/-----	13
	MARGARİTA ESCARPA	Re Minör	Allegro ma non troppo	cantando largamente ma dolce	-----/quasi Andante	1
	DAVİD RUSSEL	Mi Minör	Allegro ma non troppo	Piü lento & cantando	Lento/quasi Andante	15
	MANUEL BARRUECO	Mi Minör	Allegro	Piü lento & espr. e rubato	Lento/Tempo I	29
						32

Tablo 6. Asturias pişano notası ve gitar transkripsiyonlarında dinamik kullanımı

ISAAC ALBENZ		ASTURİAS GİTAR TRANSKRİPSİYONLARI FARKLILIK İSTATİSTİKLERİ									
		DİNAMİKLER									
PIŞANO	UNION MUSICAL EDİSYONU	<i>Kreşendo</i>	<i>Dekreşendo</i>	<i>ppp</i>	<i>pp</i>	<i>p</i>	<i>mf</i>	<i>f</i>	<i>ff</i>	<i>fff</i>	<i>fpp</i>
G	S. GARCİA FORTEA	56	43	1	9	-----	4	-----	6	10	2
İ	ANDRES SEGOVİA	24	22	-----	4	-----	3	-----	3	3	1
T	MARGARİTA ESCARPA	1	1	-----	2	-----	-----	1	-----	-----	-----
A	DAVİD RUSSEL	35	26	1	5	-----	3	-----	3	5	1
R	MANUEL BARRUECO	18	16	-----	5	2	3	-----	2	1	1
		30	27	-----	8	15	3	2	3	-----	-----

Tablo 7. Asturias gitar transkripsiyonlarındaki artikülasyon ve dinamik değışiklikler

ISAAC ALBENZ		ASTURİAS GİTAR TRANSKRİPSİYONLARI FARKLILIK İSTATİSTİKLERİ					
		ARTİKÜLASYON&DİNAMİK DEĞİŞİKLİKLER					
PIŞANO	UNION MUSICAL EDİSYONU	LEGATO	STACCATO	SPORZANDO ^A	FORZANDO ^B	SPORZATO ^{sf}	
G	S. GARCİA FORTEA	44 öL.	1453	78	-----	19	
İ	ANDRES SEGOVİA	-----	158	37	-----	7	
T	MARGARİTA ESCARPA	-----	10	-----	12	-----	
A	DAVİD RUSSEL	45 öL.	336	-----	47	13	
R	MANUEL BARRUECO	-----	-----	-----	-----	10	
		60 öL.	12	37	-----	-----	

Tablo 8. Kullanılan diğler teknikler

ISAAC ALBENZ		ASTURİAS GİTAR TRANSKRİPSİYONLARI FARKLILIK İSTATİSTİKLERİ									
		SÜSLEME VE DİĞER TEKNİKLER									
PIŞANO	UNION MUSICAL EDİSYONU	SÜSLEME	PIZZICATO	PORTAMENTO	LEGATO TEKNİĞİ	RASGUEADO	HARMONİK	PUANDORK	BARE YARIM	TAM	
G	S. GARCİA FORTEA	9	-----	-----	-----	-----	-----	13	-----	-----	
İ	ANDRES SEGOVİA	9	86	9	21	-----	5	10	5	43	
T	MARGARİTA ESCARPA	11	25	4	23	-----	8	9	1	25	
A	DAVİD RUSSEL	8	-----	-----	19	11	1	14	14	8	
R	MANUEL BARRUECO	8	-----	-----	10	-----	-----	7	19	21	
		9	-----	1	16	9	11	13	12	34	

Sonuç

Yapılan çalışmada Romantik Tarrega ekolü performans anlayışı ve Modern gitar performans anlayışı ile yapılmış Asturias transkripsiyonları karşılaştırılmıştır. Bu karşılaştırmalarda, transkripsiyonlarda ciddi farklılıklar tespit edilmiştir. Romantik anlayışta, dönem anlayışının getirdiği subjektif yorum, besteci-gitarist özellikleriyle yapılan nota değışiklikleri ve eserin gitaristlik tınlatılması için gerçekleştirilen teknik değışiklikler gözlemlenmiştir. Analizlerde çok miktarda akor yapılarında yapılan değışikliklere, ses karakter değışikliklerine, atılan veya eklenen seslere, ritmik farklılıklara, dinamik ve artikülasyon farklılıklarına rastlanmıştır. Romantikler dinamik tercihlerini öznelleştirirken Modern anlayıştaki gitaristler eserin orijinal dinamiklerini transkripsiyonlarına yansıtmıştır. Romantikler, klavyede yatay hareketleri, yoğun şekilde *legato*, *portamento*, *pizzicato*, *apoyando* ve *harmonik* ses gibi teknikleri sıklıkla kullanmıştır. Bu tekniklerin daha çok orkestral tınlar elde etmek için kullanıldığı, hatta kimi zaman melodi partisinin öne çıkarılmasını amaçlayan nota değışiklikleri de yaptıkları görülmüştür. Modernlerde ise bu tekniklerin kullanımının ciddi oranda azaldığı tespit edilmiştir. Barrueco sadece bir *portamento* tekniğı kullanırken diğlerleri hiç kullanmamıştır. *Pizzicato* tekniğı ise modernlerin Asturias transkripsiyonlarında hiç kullanılmamıştır. Escarpa'da bir *harmonik* ses kullanılırken Russell'de *harmonik* ses kullanılmamıştır. Barrueco ise modern yaklaşımda olmasına rağmen tüm transkripsiyonlar arasında en çok *harmonik* kullanan gitaristtir. Ancak bunun nedeninin pozisyon geçiş rahatlığı ve oktav sesleri kullanabilme imkanı yaratmak olduğu söylenebilir. Pozisyon geçişleri, hata olasılıkları, enerji tasarrufu konusunda Modern

performans anlayışına sahip gitaristlerin Romantiklerin kullandığı ve klasik gitarda sol el için zorlayıcı sayılan bare kullanımı azalttıkları veya yarım bare kullandıkları gözlemlenmiştir. Eserdeki süslemeler incelendiğinde ise Russell dışında tüm gitaristler *legato* tekniğini kullanmıştır. Fakat Russell'in kullanmış olduğu çift tel süslemeler, sadece notalar ile değil, tını olarak da piyanoya yaklaşımın net bir örneğidir. Tempo tercihlerinde eserin ilk bölümünde Barrueco dışında hiç bir transkripsiyonda değişiklik yapılmamıştır. Fakat Barrueco'nun yapmış olduğu daha hızlı tempo seçiminin, eserin enerjisi ve dinamiği açısından orijinale yaklaşmak olduğu düşünülebilir. İkinci bölümde ise orijinalde *cantando largamente ma dolce* tempo ibaresi yazılırken, Escarpa dışında Modernlerin *dolce* kelimesini kullanmadığı görülmektedir. Romantiklerden ilk transkripsiyonu yapan Fortea'nın ise *cantando dolce* ibaresini yazdığı görülmektedir. Kelime anlamı olarak tatlı, güzel ses anlamına gelen *dolce* İspanyol Romantiklerinden hem Albeniz'in hem de Fortea'nın kullanmasına karşın Modernlerin sık kullanmaması, performans özelliklerine önemli bir örnektir.

Modern anlayışı benimseyen gitaristlerde, tarihsel farkındalıklı performans akımının da etkisiyle besteciye, stil özelliklerine sadakat ilkesiyle beraber transkripsiyonların yorum için yeni bir araç olarak kullanıldığı ve yeni tını arayışları görülmüştür. Modernler tarafından yapılan Asturias transkripsiyonlarında değişikliklerin en aza indirildiği, Albeniz'in eserlerinde sık kullandığı oktav seslerin, arpejlerin değiştirilmediği görülmektedir. Yapılan armonik ya da teknik değişikliklerde amaçlananın orijinale yaklaşmak olduğu tespit edilmiş, öznel değişikliklere sık rastlanmamıştır.

Sonuç olarak her iki anlayışın transkripsiyonlar bağlamında netleştirilip, kıyaslanmasının, eğitim ve gitar performans pratikleri konusunda katkı sağlayacağı, transkripsiyon seçimlerinde veya gitaristlerin kendi oluşturacağı düzenlemelerde farkındalık yaratacağı görülmüştür.

Kaynaklar

- Abendroth, Carey L. Inspiration and Influence Behind The Keyboard Styles of Isaac Albéniz and Enrique Granados. Lisans Tezi. School of Music and the Honors College of the University of Oregon, 1990.
- Butt, John. Playing with History: The Historical Approach to Musical Performance. Cambridge University Press, 2002.
- Chase, Gilbert. The Music of Spain. Dover Pubns, 1960.
- _____. "Falla's Music for Piano Solo". The Chesterian, 148, 1940, 41-46.
- Clark, Walter Aaron. Isaac Albéniz: A Research and Information Guide. 2. bs. Routledge Music Bibliographies NewYork, 2015.
- _____. Isaac Albéniz: Portrait of a Romantic. Oxford University Press, 1999.
- Park, Yong Sook. National Character As Expressed In Piano Literature. Doktora Tezi. University of Maryland, 2005
- Powell, Linton E. A History of Spanish Piano Music. Indiana University Press, 1980/2019.
- Walker, Alan 'Liszt and the Schubert Song Transcriptions,' The Musical Quarterly 67, No. 1, 1981.
- Wolff, Daniel. Isaac Albéniz – An Essay On The Man, His Music, And His Relationship To The Guitar. Article published in Classical Guitar Magazine, v. 18, n. 18, London, 1997.
- Walter Aaron Clark, Francisco Tarrega and the Art of Guitar Transcription, (çevrimiçi) <http://www.ilams.org.uk/media/walter-clark-tarrega-guitar-transcription.pdf>
- Yates, Stanley. Everything You Ever Wanted To Know About... Mel Bay Publications Inc., 2000.

Nota Kaynakları

- Albeniz, Isaac. Prelude Op.232, No.1. Madrid: Juan Bautista Pujol & Union Musical Española, 1897.
- Fortea, Severino Garcia. Asturias Transkripsiyonu. Madrid: Sociedad Anónima Casa Dotesio, 1920.
- Segovia, Andres. Asturias Transkripsiyonu. Madrid: Union Musical Española, 1954.
- Escarpa, Margarita. Asturias Transkripsiyonu. İspanya: Editorial Axac, 2011.
- Russell, David. Asturias Transkripsiyonu. Kanada: d'OZ, 2015.
- Barrueco, Manuel. Asturias Transkripsiyonu. Amerika: Tonar, 2018

PERIODIC AND STYLISTIC DIFFERENCES IN THE GUITAR TRANSCRIPTIONS OF ISAAC ALBENIZ'S SOLO PIANO PIECE, "ASTURIAS"

Kerim ALTINÖRS, C. Bülent ERGÜDEN

ABSTRACT

The present study aims to conduct a comparative examination of the Romantic and Modern guitarists' transcriptions of Isaac Albeniz's Asturias, a solo piece that was originally composed for piano but that has come to hold a significant place in the classical guitar repertoire. This piece, also known as Leyenda and Prelude, is one of the most transcribed and played pieces in the classical guitar repertoire. Although the most well-known and played Asturias transcription belongs to Andres Segovia, one of the representatives of the Romantic Tarrega school, the first transcription was made by the guitarist-composer Severino Garcia Fortea. In this study, the transcription traditions of the 19th century and the different perspectives that have been seen to date are examined in terms of period and style. After the Romantic Tarrega performance interpretation on the guitar, which broke with Julian Bream and John Williams in their "Historically Informed Performance" approach, many transcriptions involving different interpretations were made in the period marked by the emerging prominence of the modern performance approach. Contrary to the composer-guitarist characteristics and the subjective interpretation of guitarists who adopted the romantic understanding, the modern approach focuses on a more faithful adherence to the composer and style and on different approaches to technique and fingering notation understanding. The transcriptions in the study were assessed on the basis of these features using the comparative analysis method. In the analyses, the original piano notation was also taken into account, and notational changes in transcriptions, dynamics, metric value differences, articulations, and different techniques applied were used as criteria. The transcriptions of Severino Garcia Fortea and Andres Segovia from the Romantic period, and David Russell, Margarita Escarpa, and Manuel Barrueco from the Modern period were selected as the examples. It is anticipated that the results of this study will provide new perspectives on interpretations and transcriptions of Asturias for guitarists.

Keywords: Asturias, Isaac Albeniz, guitar transcription, romantic performance, modern performance